

Pressinformation om Bibelpriset/Svenska Bibelsällskapet, 2024-11-04

Bibelsällskapet och Sigtunastiftelsen i samarbete tillkännager:

Bibelpriset 2024 går till Anders Ekenberg

”Bibelvetaren, liturgiforskaren och tonsättaren, professor Anders Ekenberg tilldelas 2024 års bibelpris för sin banbrytande gärning att introducera Psaltarens psalmer som församlingssång i svenskt gudstjänstliv och för att ha bidragit till att Psaltaren har blivit en levande bibeltext för många i vårt land.” Så lyder prismotiveringen för Bibelpriset som delas ut av Svenska Bibelsällskapet och Sigtunastiftelsen.

NÄR BIBELSÄLLSKAPETS generalsekreterare Anders Göranson ringer upp Anders Ekenberg för att meddela att han har tilldelats Bibelpriset för sin 60 år långa gärning som inspiratör för psaltarsång blir han väldigt glad och överraskad:

– Jag hade aldrig tänkt tanken att det här arbetet skulle prisbelönas. Jag är glad som ett litet barn. Min dag är räddad!

Anders Ekenberg är katolsk präst, pensionerad professor i teologi samt kyrkomusiker. Han växte upp inom Svenska kyrkan och började där tidigt att engagera sig som körledare och organist.

Som ung student och kyrkomusiker i S:t Ansgars kyrka i Uppsala tog han redan 1964 initiativet till att församlingen under högmässan började sjunga psaltarpsalmer med försångare och omkväde. Han ville att Psaltaren skulle bli en levande sångbok och komponerade enkla omkväden som lät församlingen vara aktiv och på så sätt ta till sig bibelordet.

– Idén om att skriva melodier till psalmerna med omkväden för församlingen fick jag någon månad efter studentexamen genom vänner som varit i Frankrike och upplevt just den formen. Jag fastnade direkt för idén: "Vilket bra och enkelt sätt att göra psalmerna närvarande i alldeles vanliga gudstjänster!"

I föredrag och artiklar fortsatte Anders Ekenberg att dela sina idéer. År 1971 gav han ut psaltarsångsamlingen *Ge mig svar*, med egna, liturgiskt fungerande enkla melodier. Den gav det folkliga psaltarsjungandet en vidare spridning över landet. Ekenbergs sångsamling togs också mycket positivt emot bland kyrkomusikerna. Han knöts till 1975 års psalmkommitté, där han tillsammans med Harald Göransson medverkade till att 21 psaltartexter i denna sångtradition togs med i *Den svenska psalmboken* 1986. Inte bara i kyrkolivets olika traditioner, utan också i ett bredare perspektiv har Psaltaren förts vidare ut i kulturlivet.

Sedan 1979, när Anders Ekenberg och familjen konverterade till katolicism, är han aktiv i arbetet med att gestalta den katolska kyrkans gudstjänst på svenska – inklusive musiken.

– I Katolska kyrkan är psaltarsång av den här typen – och andra typer – en central del av vårt regelbundna gudstjänstliv. Jag märker i min egen församling att flera verkligen tillägnar sig psalmerna och omkväderna, och jag ser också att den här sedvänjan har spritts i Sverige.

Om någon som aldrig läst Psaltaren tidigare skulle försöka ta sig an den, har du något råd att ge på vägen?

– Det finns psalmer av så många olika slag i Psaltaren, psalmer som motsvarar snart sagt alla tänkbara situationer i livet. De måste läsas som poesi, inte som faktatexter. Mycket ska inte alls tolkas bokstavigt, till exempel alla de utsagor om fiender vilka det finns gott om i psalmerna. En god idé kan vara att inte förvänta sig att psalmerna alltid ska motsvara min egen sinnesstämning för stunden; jag kan i stället läsa en psalm i solidaritet med de människor som just nu har det så som psalmen beskriver, säger Anders Ekenberg.

– Det lönar sig att läsa en psalm i taget och verkligen stanna upp inför den, upprepa den, låta den börja rotera och leva inom en. Stanna upp inför de ord som talar till dig – eller kanske irriterar och utmanar! Psalmerna är Guds ord till människor i poetisk form. De riktar sig inte bara till intellektet utan kan på andra sätt hjälpa en att formas och fungera så som Gud vill. Och tänk på att Jesus bad med hjälp av de här texterna, kanske varje dag!

– En annan möjlighet är att ta fasta på de psalmer som anges för respektive söndag i kyrkoåret i till exempel både Svenska kyrkan och i Katolska kyrkan: Läsa dem, återvända till dem under veckans lopp, och låta dem bli "veckans psalm", tipsar Anders Ekenberg

Att tilldelas Bibelpriset, och att som en del av priset få tillbringa en skaparvecka på Sigtunastiftelsen, motiverar Anders Ekenberg att fortsätta hjälpa människor att använda Psaltaren.

– Men just nu ser jag fram emot att få sitta i lugn och ro en vecka på Sigtunastiftelsen och skriva på en liten bok om kyrkans sång. Där ingår just psaltarsången som en viktig del, säger Anders Ekenberg.

Prisutdelning

Prisutdelningen äger rum i Uppsala måndagen den 11 november kl 14 i samband med att Bibelsällskapets huvudmannaråd sammanträder. Anders Ekenberg kommer att hålla ett anförande om *Psaltaren i den vanliga gudstjänsten*. Lokal är Missionskyrkan, S:t Olofsgatan 40, 753 32 Uppsala.

Bibelpriset instiftades 2004 med anledning av den världsvida bibelsällskapsrörelsens 200-årsjubileum. Priset utdelas årligen till en person "verksam inom kultur, forskning, samhällsdebatt eller andaktsliv som i sin gärning bidragit till att göra Bibeln känd och använd". Priset delas ut i samverkan mellan Svenska Bibelsällskapet och Sigtunastiftelsen. Stipendiet är avsett för skapande verksamhet med anknytning till Bibeln.

Priset består av ett originalkonstverk med anknytning till en bibeltext samt en bibel. Pristagaren får också ett stipendium i form av en veckas helpension vid Sigtunastiftelsen i den miljö som är Sigtunastiftelsens signum. Tanken är att det får vara en skaparvecka med anknytning till Bibeln.

Tidigare pristagare är Kerstin Ekman (2004), Anders Piltz (2005), Ylva Eggehorn (2006), Christer Åsberg (2007), Mikael Hansson (2008), Sven-David Sandström (2010), Michel Östlund (2011), Åsa Larsson (2012), Kristian Lundberg (2013), Niklas Rådström (2014), Ylva Q Arkvik (2015), Tomas Sjödin (2016), Bengt Johansson (2017) Maria Küchen (2018), Linda Alexandersson (2019), LarsOlov Eriksson (2020), Joel Halldorf (2021), Charlotte Frycklund (2022) och Marie Tonkin (2023).

Lotta Ring, pressansvarig

Bild: Anders Ekenberg, Fotograf: Helena d'Arcy

Kontaktuppgifter till Anders Ekenberg: anders.ekenberg.uppsala@gmail.com , 072-553 87 89

För närmare information kring bibelpriset och prisceremonin kontakta:

Bibelsällskapets generalsekreterare Anders Göranzon, anders.goranzon@bibeln.se , 018-18 63 33